

ALKIŠKIAI

ALKIŠKIAI – kaimas Naujosios Akmenės kaim. sen., 7 km į p. nuo Naujosios Akmenės, prie Naujosios Akmenės – Akmenės kelio. Plotas 1109,39 ha. Prateka Dabikinė, rytiniu pakraščiu nutiesta Naujosios Akmenės – Ventos glž. linija. Didžioji gyventojų dalis įsikūrusi gyvenvietėje, turinčioje 9 gatves. Nuo seno gyvenamas lietuvių ir latvių, XIX a. pradžioje susiformavo evangelikų liuteronų religinė bendruomenė, 1865 pašventinta mūrinė evangelikų liuteronų bažnyčia. I pas. karo metais įrengtos vokiečių karių kapinės, kuriose palaidota ir rusų kariškių. 1923 buvo 53 ūkiai su 321 gyv. Iki II pas. karo veikė 2 latvių kultūros d-jos, 1924 – 1940 – latvių pradinė m-la, formavosi poilsiavietė, garsėjusi vešliu ir sveiku pušynu. (Pokario metais dalis jo sunaikinta eksploatuojant smėlio karjerą.) Nuo 1927 veikė garinis malūnas, nuo 1932 – lentpjūvė. 1940 planuota Alkiškiuose surengti Lietuvos latvių dainų šventę, bet sutrukdė sovietinė karinė invazija. 1949 – 1951 sovietinė okupacinė valdžia ištrėmė 14 asmenų, tremtyje mirė A. Gašpuitis, O. Girininkienė ir V. Lalas. Represuotas kunigas G. Rauskinis. Nuo 1949 buvo kolūkio centras, 1949 – 1977 – apylinkės centras; naikinant vienkiemius, susiformavo nauja gyvenvietė. Nuo 1920 iki 2009 veikė prad. m-la, panaikinti kultūros namai, felčerių punktas, 1948 – 1992 veikė biblioteka. 1959 buvo 271 gyv., 1970 – 258 gyv., 1981 – 115 ūkių su 348 gyv., 1999 – 191 ūkis su 476 gyv., 2016 gyvenamąją vietą deklaravo 348 asmenys. 2025 01 01 – 268 asmenys (www.akmene.lt). Veikia kaimo bendruomenė (pirmininkas V. Juozapavičius). 1956 rastas lobis, kuriame buvo apie 400 XVI a. pabaigos ir XVII a. pradžios monetų. Alkiškiuose g. Latvijos generolas J. Buividas, katalikų kun. J. Tamošauskas, Lietuvos karininkas V. Kruminas, žurnalistas M. Milieška. Nuo 2009m. seniūnaitijos centras. Vykdomas dalyvaujamojo biudžeto projektas „Atsinaujinantys Alkiškiai“, kurio tikslas sukurti patrauklią pramogų ir laisvalaikio vietą gyventojams ir svečiams. Jau pastatytas kupolas. 2025 m. gruodžio 4d. atidaryta Alkiškių kaimo biblioteka filialas.

Inf.: Lietuvos apgyventos vietos; Lietuvos gyventojų genocidas, t. 5.